

Universitat
de les Illes Balears

Títol: *La Ràdio com a projecte Tecnològic i competencial a la ESO*

NOM AUTOR: *Narcís Colomer i Gomila*

Memòria del Treball de Fi de Màster

Màster Universitari *Formació del Professorat*
(Especialitat/Itinerari *Tecnologia de serveis*)

de la
UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Curs Acadèmic *2018/2019*

Data **04/06/2019**

Nom Tutor del Treball **Carlos Beguiristain**

Nom Cotutor (si escau) _____

Resum

Actualment ens trobem immersos dins la societat digital del consum, com a societat occidental del primer món no ens falta de res i a la vegada sentim que ens falta de tot. Dins de l'apartat audiovisual, internet i les noves tecnologies han esdevingut una revolució social per la que es demostra cada dia que no estàvem preparats, sobretot pel que fa al món educatiu i tot el que se'n deriva, sobretot si tenim en comte aspectes tals com la convivència als centres, la interacció entre alumnes així com les noves eines pedagògiques.

Aquest treball pretén utilitzar un mitjà de comunicació de masses, pre-Revolució digital, com la Ràdio per tal d'abordar la problemàtica de la inclusió social dins una aula de 2n d'ESO d'un institut de Menorca. Es pretén mitjançant la ràdio, com a mitjà de comunicació de masses, treballar aspectes de cohesió de grup així com de reafirmació de generació vital.

Paraules clau: inclusió, comunicació, beneficis, empatia i tecnologia.

Abstract

At the moment we are immersed in the digital consumer society, as a Western society of the first world, we lack nothing and at the same time we feel that we lack everything. Within the audiovisual section, the Internet and the new technologies have become a social revolution that is demonstrated every day that we were not prepared, especially with regard to the educational world and everything that is derived from it, especially if we have in mind aspects such as coexistence in the centers, the interaction between students as well as the new pedagogical tools.

This paper aims to use a means of mass communication, digital pre-Revolution, such as Radio in order to address the problems of social inclusion in a secondary school in a secondary school in Menorca. It is intended through radio, as a means of mass communication, to work on aspects of group cohesion as well as a reaffirmation of vital generation.

Keywords: inclusion, communication, benefits, empathy and technology.

Taula de continguts

INTRODUCCIÓ	4
JUSTIFICACIÓ	5
OBJECTIUS.....	6
FONAMENTACIÓ TEÒRICA.....	7
1. CRITERIS A TENIR EN COMTE A L'HORA DE FER RÀDIO, LLIBRE D'ESTIL:	7
2. PRINCIPIS PROFESSIONALS A TENIR EN COMTE PER FER RÀDIO	9
<i>Elaborem una notícia</i>	<i>11</i>
<i>Elaborem un reportatge.....</i>	<i>12</i>
<i>Realitzem una tertúlia:.....</i>	<i>13</i>
3. EL GUIÓ RADIOFÒNIC I ESCALETA:.....	13
METODOLOGIA	16
CONCLUSIONS FINALS.....	29
REFERÈNCIES.....	30
ANNEXES	31

Introducció

La intenció principal del treball es explicar als alumnes del primer cicle d'ESO la necessitat d'utilitzar mitjans de comunicació de masses per tal de generar continguts específics a mostrar o radiar per tal que la societat contemporània conegui o compregui la realitat a les aules. De la mateixa manera, voldria explicar a aquests alumnes els beneficis que els pot aportar el fet d'estudiar tots els processos que formen la comunicació entre persones tant a nivell humanístic com a nivell tecnològic.

L'objectiu principal del treball es que els alumnes de 2n d'ESO del centre públic IES Cap de Llevant, realitzin un projecte de 5 setmanes on treballin tots els aspectes necessaris per tal de realitzar un programa de ràdio. Dins d'aquest projecte es realitzaran totes les feines i produccions necessàries per dur a terme el programa de ràdio escollit. El resultat s'emetrà en diferit pel programa No venim amb manual de l'Ens públic de Radiotelevisió de les illes balears, IB3.

En aquest treball em centraré en diferents aspectes transversals tals com les competències bàsiques, continguts de caire tecnològic o de comunicació audiovisual, presents dins del currículum de 2n d'ESO de les assignatures de Tecnologia, Llengua Catalana i Ciències Socials.

La cronologia per tal de realitzar aquest projecte sobre la Ràdio es:

1. Presentació del projecte Dies de Ràdio, objectius a assolir i material de que es disposa.
2. Presentació de continguts teòrics clau, en aquest cas es realitzen dues sessions de 2h d'explicacions magistrals a l'escola i a les instal·lacions de IB3 Ràdio a Menorca.
3. Realització dels grups de treball. Començar a escollir tipus de programa que es vol realitzar i pluja d'idees sobre el guió i recursos d'àudio que es poden fer servir.
4. Realització de guió, escaleta tècnica i producció necessària per realitzar el programa de ràdio escollit.
5. Gravació del programa a les instal·lacions de IB3 Ràdio.
6. Exposició de resultats i treball realitzat.

Justificació

Aquest treball neix de la necessitat de reflexionar sobre la necessitat de comunicar, entendre i empatitzar amb les diferents persones que formen la nostre societat actual. El fet provat que a les aules de secundària actuals trobem comportaments autoritaris entre alumnes així com xenòfobs i discriminatoris amb les minories, ètniques, sexuals o socials, fent evident una nul·la capacitat d'empatia es un avís prou significatiu, sota el meu punt de vista, per tal de posar hi remei des de ja!

Si ajuntem aquesta problemàtica descrita amb els temps moderns que ens ha tocat viure, on la tecnologia i les xarxes de comunicació fan del nostre món un lloc més petit i més interrelacionat que mai, on segons quins comportaments socials i interpersonals senten càtedra i esdevenen quelcom a imitar per milions de persones adolescents a cents de països (influenciadores/rs, i demès) separats per milers de Kilòmetres, fan evident l'èmfasi que hem de procurar els i les professors sobre la forma com ens hem de relacionar i compartir existència.

Es avui més que mai, que hem de dotar les generacions futures de sentit comú, empatia i coneixements bàsics sobre relacions interpersonals. La mescla de les bones pràctiques relacionals així com de la comunicació de les mateixes per part de persones influenciadores no pot fer més que millorar la comunicació entre els humans, la necessitat d'entendre altres realitats i conèixer estratègies per a relacionar-se positivament amb l'entorn de cada moment.

Fins al moment a Menorca no s'ha dut a terme cap projecte educatiu semblant, aquest fet atorga un cert grau d'innovació al projecte de Ràdio tot i que he de reconèixer que a diferents llocs de l'estat sí que existeixen propostes educatives semblants i s'ha experimentat amb la ràdio com a eina educativa de primer grau no només pel que fa a compliment de currículum per part de diferents assignatures troncales sinó com a instrument prescriptor i integrador per part del departament d'orientació i la comissió de convivència.

Pel que fa a la transversalitat d'aquest projecte, comentar com a principals assignatures involucrades les Ciències Socials, la Tecnologia i les Llengües, tot i que qualsevol assignatura tindria cabuda variant l'enfoc del projecte.

Objectius

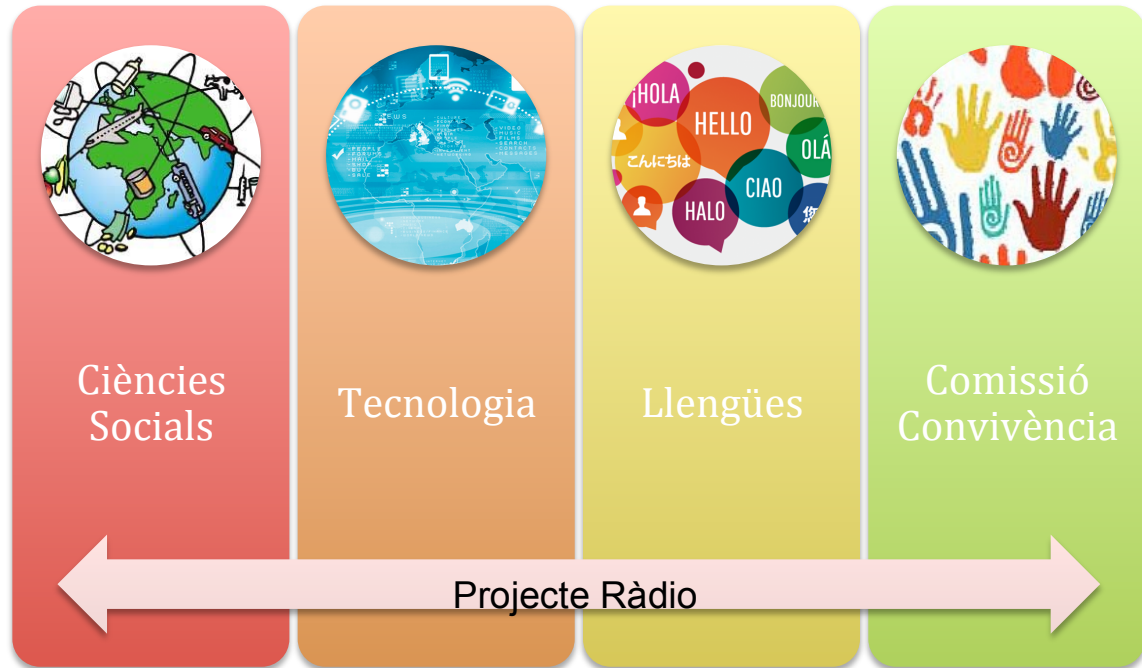
L'objectiu principal del projecte es que els alumnes puguin realitzar un programa de ràdio, sobre un gènere en concret a escollir, on realitzin tots els passos necessaris per dur a terme l'objectiu final de manera autònoma i sent conscients de totes les etapes i processos necessaris per assolir-lo. Igualment, el contingut d'aquest programa de ràdio ha de girar entorn a problemes de convivència dins la classe o el centre IES Cap de Llevant, donant informacions veraces i contrastant totes les fonts d'informació que intervenen.

Un cop acabada la feina i corregida pel docent a càrrec del projecte, el programa de ràdio de IB3; No Venim amb Manual, realitzarà un programa especial on s'emetrà els continguts gravats pels alumnes, i s'entrevistarà als responsables del projecte així com a alumnes que han intervingut per tal de comentar l'experiència de manera que els oients prenguin consciència de les diferents problemàtiques socials que es donen actualment dins dels centres educatius de secundària a Menorca.

Un altre objectiu intrínsec, i potser és el més important, és que els alumnes prenguin consciència de les dificultats que comporta realitzar qualsevol feina, en aquest cas realitzar un programa de ràdio, i també que vegin els beneficis que comporta el fet de comunicar i debatre sobre problemàtiques socials i emocionals entre humans, que coneguin tants punts de vista com persones existeixen al món i les bondats que comporta respectar-se i empatitzar entre nosaltres. El fet de saber expressar les nostres emocions d'una manera respectuosa així com contundent i efectiva per tal de resoldre conflictes que es generen dins les nostres comunitats, ja siguin educatives o no.

Com a objectiu final comento també la descoberta per part dels alumnes que realitzen el projecte, dels processos tecnològics necessaris per tal de gravar un programa radiofònic així com els processos de transmissió d'informació entre dos punts allunyats. Implícitament a aquests processos tecnològics els alumnes entendran la importància també dels mitjans de comunicació de masses, i la influència que aquests tenen sobre les societats i com els òrgans de poder necessiten i utilitzen les oportunitats que aquests mitjans de comunicació ofereixen.

Un objectiu derivat de l'experiència d'aplicar aquest projecte dins de les aules fa referència a la comissió de convivència i departament d'orientació del centre, ja que aquest projecte és molt transversal i pot ajudar a resoldre diferents problemàtiques de convivència dins de l'aula, mitjançant un pla establert prèviament per la comissió de convivència pot ser molt interessant desenvolupar diferents dinàmiques integradores i inclusives dins del propi projecte de la Ràdio.

Fonamentació Teòrica

criteris d'estil i decàleg per a un programa de ràdio; en aquest cas es presenta la fonamentació teòrica sobre com realitzar un programa de ràdio seguint uns criteris de tractament de la informació i la comunicació estandarditzats, ben avaluats i amb fonamentació.

Una part important del projecte és fer entendre als alumnes la importància de seguir unes normes estrictes a l'hora d'expressar fets, opinions o qualsevol tipus de missatge verbal així com respectar els criteris de veracitat de la informació i bones pràctiques del tractament de la mateixa.

1. Criteris a tenir en compte a l'hora de fer Ràdio, llibre d'estil (segons CCMA i IB3):

Com a servei de comunicació la Ràdio ha de reflectir la diversitat, garantir el pluralisme i la imparcialitat i contribuir a afavorir la cohesió social dels pobles. En compliment de la seva missió com a servei de comunicació, la Ràdio ha de garantir l'accés de la ciutadania a la informació, la cultura i l'educació.

Els mitjans de comunicació han de prioritzar els continguts informatius, educatius i d'entreteniment de qualitat així com la promoció de la cultura. Aquest compromís ha de conivir amb la voluntat d'afavorir la

intercomunicació global i l'intercanvi cultural i formatiu entre la ciutadania.

1.2 Servei a la ciutadania:

La voluntat de servei a la ciutadania és el que impulsa la producció i emissió de continguts de la Ràdio. Aquesta ha de fomentar l'educació cívica, la participació democràtica, la solidaritat i l'esperit crític

1.3 Dret a la informació:

La Ràdio garanteix el dret a la informació de la ciutadania. Els mitjans de comunicació han de prioritzar els continguts informatius i posar a l'abast de la societat una informació independent, plural i veraç.

1.4 Universalitat:

Els continguts que difon la Ràdio s'adrecen a tota la ciutadania, sense excloure persones ni segments socials per qualsevol altre motiu o circumstància.

Facilitar que les persones amb discapacitat auditiva, visual o de qualsevol altra mena puguin accedir als continguts radiofònics es una màxima dins del procés de comunicació.

1.5 Qualitat:

La Ràdio ha d'oferir uns continguts de qualitat amb vocació divulgadora i formativa. Amb aquesta finalitat els mitjans han de fer un control constant tant dels processos com dels recursos emprats en la producció i difusió de continguts

1.6 Respecte a les persones:

S'ha de tractar a totes les persones amb el màxim respecte, tant quan participen en la producció de continguts com quan en són receptors.

1.7 Llibertat professional:

S'ha de vetllar perquè els professionals de la Ràdio treballin amb responsabilitat, independència i llibertat de creació, sense altres límits que els que marquen la legislació vigent i el llibre d'estil.

1.8 Pluralisme:

El pluralisme consisteix en la capacitat dels mitjans de comunicació de representar un reflex fidel de la societat en tots els àmbits que la integren. Els continguts han de mostrar de la manera més àmplia possible la realitat i el conjunt dels valors que la societat considera que li són propis.

Els mitjans de comunicació serveixen al conjunt plural de la ciutadania i la representen. Totes les opinions hi poden trobar un lloc per expressar-se, en funció del seu interès informatiu, del pluralisme i de la seva representativitat, sempre que respectin els principis democràtics i de convivència.

1.9 Diversitat:

Reflectir la diversitat de tota la ciutadania, fomentar la cohesió social i no discriminar ningú pel seu origen, ètnia, sexe, creença, cultura, llengua, idees, condició familiar o socioeconòmica, situació física o psíquica, orientació sexual o altres circumstàncies i evitar els estereotips en tant que poden fomentar la discriminació, ha de ser un dels pilars dels mitjans de comunicació.

1.10 Minories:

La Ràdio ha de dedicar una atenció especial a les minories i als grups més desafavorits socialment i econòmicament, i oferir un lloc per expressar-se atenent la seva representativitat i repercussió social.

1.11 Paritat i equilibri de gènere:

Vetllar per la igualtat entre dones i homes i reflectir en els continguts i la projecció pública una presència equilibrada dels dos sexes.

Evitar els estereotips de gènere i el llenguatge sexista.

2. Principis professionals a tenir en compte per fer Ràdio

2.1 Compromís:

Els professionals de la ràdio s'han de comprometre davant la ciutadania a oferir una informació de qualitat, elaborada de manera honesta i acurada, que distingeix entre fets i opinions.

2.2 Veracitat i rigor:

Els mitjans de comunicació difonem informació contrastada i fidel a la realitat, explicada de manera clara, exacta i precisa. Prioritzem l'avaluació i l'anàlisi de la informació abans de difondre-la per assolir la credibilitat que ens ha de distingir davant la ciutadania.

No especulem, no fem conjectures i no difonem rumors. Si desconeixem alguna dada rellevant de la informació que oferim, ho diem.

Reconeixem els errors importants i els corregim amb la màxima diligència i donant a la rectificació una rellevància equivalent.

2.3 Immediatesa:

Els mitjans de comunicació expliquen l'actualitat amb agilitat i immediatesa per atendre amb celeritat i eficàcia el dret a la informació de la ciutadania. La rapidesa no és excusa per a la pèrdua de la veracitat i la qualitat.

2.4 Independència:

Seleccionar les notícies que es difonen basant-se en el seu interès informatiu, sense cap restricció o inclusió derivada de compromisos o demandes de qualsevol agent, d'una sobrevaloració o infravaloració de les fonts informatives, d'endogàmia dels mitjans o de concessions i seguidisme informatiu.

2.5 Imparcialitat, neutralitat i pluralisme:

S'ha d'actuar amb imparcialitat, neutralitat i respecte pel pluralisme. En un conflicte, mantenir l'equilibri raonable a l'hora de donar presència a les parts, sense reduir la informació a la simple cessió acrítica d'espai a aquestes parts. No prendre partit, contextualitzar les notícies i oferir elements de judici a la ciutadania.

2.6 Ús correcte de la llengua:

La Ràdio té com a principi l'ús correcte de la llengua d'acord amb la responsabilitat social que els mitjans de comunicació tenim en aquest àmbit. Els professionals que tenen la llengua com a eina de treball són responsables de fer-la servir amb respecte, correcció i adequació a la diversitat de registres per garantir l'eficàcia comunicativa.

2.7 Accés a la informació:

Obtenir la informació prioritàriament recorrent a les fonts originals i traslladant-se al lloc on hi ha la notícia, sempre que això sigui possible.

Les informacions que es difonen s'han de contrastar i ser comprovables. En cas que hi hagi versions divergents, consultar suficients fonts.

Citar l'origen, les fonts o les agències informatives, almenys quan les dades són confuses o contradictòries o quan es tracta d'una notícia exclusiva. Les fonts no determinen l'orientació ni l'enfocament de la notícia. Obtenir la informació sense recórrer a comportaments agressius ni invasius.

2.8 Identificació professional:

Els i les periodistes s'han d'identificar com a tals quan demanem col·laboració a la ciutadania o les institucions; expliquen l'objectiu informatiu que es persegueix i el tractament que es preveu donar a la col·laboració, i demanar autorització per difondre les imatges o declaracions extretes.

En l'elaboració dels continguts informatius, només es pot amagar la identitat professional atenent l'interès informatiu si revelar-la modifica la realitat que es vol mostrar o posa en perill la integritat física d'alguna persona.

Una vegada els alumnes tenen clar el llibre d'estil que hem de seguir així com el decàleg de bones pràctiques informatives es necessari explicar els diferents generes i continguts que es poden trobar a la Ràdio, per tal que, coneixent los escullin quin d'ells volen escollir per realitzar la pràctica del projecte:

Elaborem una notícia

La notícia és un text narratiu oral o escrit. Relata un fet d'actualitat de manera breu i entenedora. Un cop s'ha triat la notícia, és a dir, el fet que es vol explicar, cal seguir un procés de treball.

1.- Treballs previs: Abans d'escriure una notícia caldrà:

- Cercar informació per poder entendre la notícia i explicar-la més bé.
- Preparar un breu guió de la informació visual i oral/escrita que es vol explicar, tenint en compte el mitjà que s'utilitzarà.

2.- Edició: Un cop es té el material, caldrà fer la tria:

- Què expliquem? (Què, quan, qui, on, per què).
- Com ho expliquem (el text que destaquem)
- Caldrà fer la revisió ortogràfica i gramatical del text abans de donar-lo per bo.

En un informatiu de ràdio

La ràdio es caracteritza per la immediatesa a l'hora de transmetre una notícia. Aquesta immediatesa fa referència al temps però també a l'espai, és a dir, la proximitat (les ràdios locals en són un clar exemple).

El locutor/a de ràdio se serveix de la paraula per a fer arribar als oients les notícies. Per tant ha de saber parlar davant d'un micròfon vigilant el to i la intensitat de la veu i col·locant les pauses en el lloc adequat del discurs. També, per donar més dinamisme, és habitual que una notícia l'introdueixi el presentador i l'expliqui el reporter.

Per facilitar que l'oient segueixi la notícia, cal que el text radiofònic reuneixi una sèrie de condicions.

- **Clars:** exposició senzilla.
- **Redundants:** repetir els aspectes més importants.
- **Adaptats als objectius comunicatius:** a qui va dirigit i la funció d'informar.
- **Expressar-se amb naturalitat** controlant el to, la intensitat i les pauses.

A l'hora d'explicar una notícia a la ràdio o a la televisió cal fer-ho amb naturalitat. No s'ha de notar que es llegeix, ni ha de semblar que s'ha memoritzat el text.

L'entonació, la intensitat de la veu i les pauses, s'han d'utilitzar correctament per tal que s'entengui el missatge i es mantingui l'atenció del públic.

Els silencis, sempre que no s'exageri, serveixen per captar l'atenció. Poden indicar un canvi de tema, un esdeveniment inesperat, la gravetat d'allò que s'està explicant.

Elaborem un reportatge

El reportatge pretén aprofundir sobre un tema que no té perquè ser d'estricta actualitat. S'analitza el context, els antecedents, les conseqüències i sovint s'obté la informació directa de protagonistes, de testimonis i altres persones relacionades. Per completar el reportatge, el reporter/a ha d'utilitzar informació que pot trobar en documents, diaris, revistes, llibres, estadístiques oficials, fotografies.

Normalment segueix aquesta estructura:

- Presentació del tema.
- Desenvolupament del tema amb l'aportació d'explicacions, entrevistes,....
- Resum final.

1.- Treballs previs:

- Cercar informació sobre el tema, consultant diferents fonts .
- Buscar gent que pugui donar visions diferents del tema i testimonis directes, que completin la informació que ja es té.
- Preparar un guió sobre la informació oral/escrita que es vol explicar.

2.- Edició: Un cop es té el material, caldrà fer la tria:

- Com organitzem els diferents apartats.
- Elaboració del guió literari.
- Caldrà fer la revisió ortogràfica i gramatical del text abans de donar-lo per bo.

Realitzem una tertúlia:

La tertúlia radiofònica és la conversa que reuneix a la ràdio a un grup d'opïnadors professionals i habituals amb l'objectiu d'analitzar i valorar la realitat informativa.

Entre les característiques que el defineixen com a gènere audiovisual estan la discrepància però no l'enfrontament radical. Aquesta és una de les seves singularitats enfront d'altres formats de col·loqui. En particular, a diferència del debat, la tertúlia no pretén seure a taula a representants de postures radicals ni marcadament polèmiques; ans al contrari, es pretén que siguin persones que puguin expressar, en una mateixa taula, valoracions diferents però no

enfrontades. Serà imprescindible mantenir una certa moderació, en el to i en les línies argumentals de les opinions per mantenir la cordialitat en l'ambient de la tertúlia.

Una altra característica essencial és l'anomenada informalitat premeditada, on sembli que es dona una conversa. És a dir, la tertúlia de la ràdio ha de semblar espontània. Però és només una aparença de naturalitat, ja que sí hi ha una pauta prèvia de temes per al diàleg i un consens per establir la conversa de la manera més informal possible però sense parlar tots alhora i expressant clara i correctament davant el micròfon.

La tertúlia té una fi informatiu i formatiu de l'audiència. D'aquí que calgui exigir garanties. Les opinions radiofòniques professionals s'han de caracteritzar per les bases informatives sobre les quals s'assenten: coneixement previ dels fets i partir de dades certes i provades. El contertulià no pot opinar de tot i no almenys en dues circumstàncies: quan no es coneixen els fets i quan no es té criteri, és a dir, formació.

El paper del moderador és fonamental en aquests espais ja que és el que:

- ha de mantenir l'ordre a la tertúlia
- donar pas als temes que consideri
- i, a més, mantenir el nivell professional de la xerrada, sense oblidar que s'està produint en una emissora i no al carrer o a la barra d'un bar

3. El guió Radiofònic i escaleta:

Per tal de dur a terme la realització d'un programa de ràdio es necessari i primordial realitzar una feina de guionatge, ja sigui guió literari com guió tècnic.

Un cop consensuat el tipus de programa que es vol realitzar, la duració del mateix i l'enfoc principal dels temes que abordarem en el mateix, hem de crear el guió literari. Aquest es un document escrit que reflecteix, de manera fidedigne, el que es dirà en antena. En aquest guió ha de constar el nom de cadascun dels participants en el programa de ràdio, així com les seves frases. També es necessari que constin els diferents blocs que conformaran el programa i els efectes sonors, caretes o músiques que es preveu utilitzar en

cada moment. Aquesta informació es pels conductors del programa, no per la part tècnica, tot i que aquesta pugui tenir una còpia del guió literari per tal de seguir el que es va dient en cada moment.

A continuació es donen unes quantes indicacions per tal de realitzar un bon guió literari:

1. Utilitzeu un vocabulari corrent, de fàcil comprensió per a la majoria de la gent.
2. Feu frases curtes. De tota manera, la varietat en la longitud de les frases dóna vida al text. No s'aconsella emprar més d'una trentena de paraules per frase.
3. El llenguatge ha de ser com més descriptiu millor. Un bon recurs és la comparació. Comparar amb elements propers a l'audiència permet visualitzar idees i conceptes més complexos o abstractes.
4. L'arrodoniment de les xifres neutralitza les dificultats de comprensió. És més entenedor per exemple dir "gairebé un miler de persones" que no pas "nou-centes setanta-vuit".
5. Que no es noti que esteu llegint. Intenteu ser naturals. La fluïdesa és primordial a la ràdio.
6. Doneu un to directe al relat. L'oient s'interessa en la mesura que té la impressió que s'adrecen a ell personalment o bé que el que expliquen el concerneix directament.
7. Reiteració. Les repeticions no importen quan són necessàries perquè el missatge s'entengui. Aquesta és la consigna: "Informe u l'oient d'allò que li direu. Digueu-li-ho. Digueu-li, una altra vegada, allò que ja li heu dit". La redundància facilita el procés de retenció i és una guia en el procés d'interpretació.
8. Els noms propis han d'anar acompanyats d'una descripció del càrrec o ocupació. Per exemple: Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya.
9. No feu servir abreviatures. Les sigles no són comprensibles en aquest mitjà. Per exemple: L'Organització de les Nacions Unides -en lloc de l'ONU-.
10. Hi ha una norma per a qualsevol programa: la primera frase ha d'interessar; la segona, informar.

Pel que fa a l'escaleta o guió tècnic, es un document que utilitza bàsicament l'equip tècnic que realitza el programa de ràdio. En aquest document es mostra de manera cronològica i amb el minutat exacte, el desenvolupament del programa de ràdio, es mostra cada secció del programa, cada recurs que es fa servir (si ha d'entrar alguna persona per telèfon, si hi ha alguna part enregistrada i simplement s'ha de emetre la gravació, si necessitem recurs sonor i en cas afirmatiu quin en concret, de quina duració i en quin pla sonor s'ha d'emetre, qualsevol comentari de tipus tècnic que s'hagi de tenir en comte.

A continuació es mostra un exemple d'escaleta així com algunes recomanacions tècniques:

EXEMPLE D'ESCALETA

Programa: ZONA SUD Data: 9 de setembre de 2011 Horari d'emissió: divendres, de 19 a 20 hores.		
TEMPS	NOM DE LA SECCIÓ O CONTINGUT DEL PROGRAMA	DESCRIPCIÓ DE LA SECCIÓ O CONTINGUT DEL PROGRAMA
19:00	Presentació i salutació als col·laboradors Daniel Pérez	Salutació a l'audiència i als col·laboradors. Lectura dels continguts del programa (sumari). Recordatori d'email del programa i xarxes socials per interactuar.
19:03	ACTUALITAT LOCAL: Ricardo Gómez	Notícies d'actualitat: <ul style="list-style-type: none"> • Pressupostos participatius Ajuntament de Getafe • Celebració del ple a l'Ajuntament de Getafe • Celebracions de la diada d'Extremadura a Getafe • Programa del Festival Internacional de Teatre al Carrer de Getafe
19:08	CRÍTICA TELEVISIVA: Alicia Rodríguez	Resum i crítica del panorama televisiu: <ul style="list-style-type: none"> • Estrena de El Barco en Antena 3. • Dades d'audiència de l'última setmana • Pròximes estrenes de ficció nacional
19:20	LA MIRADA INDISCRETA: María José Luz	Entrevista a un personatge d'actualitat local: Joan Soler
19:28	ACORDS DE PERDICIÓ: Alberto Santos	Crítica musical: Anàlisi i crítica de l'últim disc de Primus
19:37	ZONA WIFI: Alba Marcos	Reportatge tecnològic: Especial preparatiu Gamefest 2011
19:56	AGENDA CULTURAL: Adrián Esquerre	Pròximes activitats culturals en la zona sud de Madrid
19:59	Comiat	Els col·laboradors i el presentador s'acomiaden. Recordatori de l'email de contacte

Aquesta graella serà la que utilitzarem com a model:

TEMPS	INDICACIONS TÈCNIQUES	CONTINGUT:(indiqueu en cada cas quin és el locutor que parla)
25" 10" 1' 1'10"	PP Sintonia d'inici F-In Cançó "Temps de silenci" PP Locutor 1 / 2P Cançó "Temps de silenci" RS cançó "Temps de silenci"	Loc 1 (Pau): Bon dia, amics i amigues del Pla Marcell. Comencem un dilluns amb molta marxa, i voleu saber per què? Loc 2 (Roger): Que ahir vas lligar, Pau? Loc 1 (Pau): No, no, Roger, aquesta vegada tampoc vaig tenir sort... Si estic entusiasmat és perquè tenim amb nosaltres un dels skaters més famosos de tota Catalunya. Sabeu de qui parlo, oi?
	Repic de tambors Cortina musical PP Loc 1, 2 i skater	Loc 1 Doncs sí! Ho heu endevinat! Es tracta d'en i el tenim aquí a la ràdio disposat a respondre totes les preguntes que li fem. Així que comencem la secció d'entrevistes saludant a en Loc 1 i 2:!! Loc 1: Molt bon dia,! Skater: Molt bon dia.

Metodologia

Per tal de dur a terme el Projecte de Ràdio plantejo diferents etapes per a l'aprenentatge.

El projecte de Ràdio consta de dues sessions de 2 hores per setmana, repartides en 5 setmanes lectives. Les classes es realitzen principalment al centre però es contemplen dues sortides (de 2 hores cadascuna) a les instal·lacions de IB3 Ràdio a Menorca, amb la intenció de realitzar primer una classe magistral in situ i, posteriorment, la gravació dels programes creats pels alumnes.

Els alumnes es divideixen en grups heterogenis de 4 persones com a mínim i 5 com a màxim. Aquest grup original serà el que realitzarà les feines del projecte però a les classes magistrals realitzades a les instal·lacions de IB3 la classe es divideix en dos grups iguals.

La seqüència didàctica que proposa comença amb una classe magistral que es realitza a les instal·lacions de IB3 Ràdio a Menorca, en aquesta visita els professionals i tècnics del mitjà de comunicació presenten als alumnes les principals característiques de la Ràdio, d'on neix, com es comença a

experimentar amb ella així com la importància que adquireix el fet de poder comunicar informacions a milions de persones. Aquesta primera visita serveix perquè els alumnes vegin in situ els estudis i maquinari tècnic necessari per poder desenvolupar les feines de captació, processat i transmissió d'informació per mitjà de Radiofreqüència. Tant mateix, els diferents professionals presents (periodistes, editors, productors, tècnics i demés personal) poden explicar el tipus d'estudis que han dut a terme per desenvolupar la seva feina donant d'aquesta manera, una visió a llarg termini dels estudis de secundària obligatoris així com de batxillerat i educació superior.

La segona sessió es du a terme a les instal·lacions del centre educatiu, i en aquest cas són dos professionals de la Ràdio els que es desplacen a l'aula i expliquen als alumnes, mitjançant Power Point, la seqüència històrica de la Ràdio així com les diferents parts i professionals que la formen.

La classe es divideix en taules de grups formats anteriorment, cada membre del grup rep una lletra (A,B,C i D) cada alumne del grup ha de prendre apunts de les explicacions que es donen segons la lletra que li ha tocat, de manera que un cop acabada la Màster Class els alumnes han d'explicar a la resta del seu grup la part que han pres apunts. A continuació es mostra la seqüència d'explicació de la classe magistral al centre:

Cada grup d'alumnes s'haurà de centrar en recollir la informació que contesti a les següents preguntes:

- a. **d'on venim i com es fa la ràdio?**
- b. **qui fa la ràdio?**
- c. **gèneres i programes**
- d. **elements del programa de ràdio**

Amb la dinàmica 1,2,4 repassarem la informació obtinguda amb la xerrada. Primer individualment revisen els seus apunts amb els apunts que nosaltres els hi donem.

Després per parelles (A i B) (C i D) s'expliquen un a l'altre la seva informació. Un **explica** i l'altre **apunta**.

Després en grups de 4 (A, B, C i D) , uns expliquen la seva part a la resta i al revés.

A

D'on venim?

Com en el cas d'altres invents i innovacions en el camp de la tecnologia tele comunicativa, el seu origen no es troba en unes soles mans sinó que hi

coincideixen descobriments i experiments realitzats per a diverses persones, sovint, en el mateix període de temps i en el mateix continent.

La invenció de la ràdio és la continuació de la invenció del telègraf i del telèfon.

Com es fa la ràdio?

Les vibracions produïdes per la veu, un instrument o qualsevol altre motiu produeixen en l'aire, unes ones que anomenem ones sonores, d'una manera molt semblant que quan tirem una pedra a l'aigua s'hi produeixen ones en forma de cercles concèntrics. Quan aquestes ones sonores ens arriben a les orelles produeixen uns canvis de pressió que són les que ens causen la sensació que anomenem so.

El so produït en un estudi de ràdio, és transformat en un altre tipus d'ona, que nosaltres no podem sentir, anomenada ona electromagnètica.

Aquesta ona és la que es llança des de l'emissora a l'aire i quan és captada per un aparell receptor es transforma de nou en un so audible per a nosaltres. Hi ha una gran gamma d'ones, per això s'agrupen en seccions o bandes. Les ones d'una banda tenen una freqüència semblant. Mirem amb més deteniment aquest procés:

- 1 Tots els sons que es produeixen en l'estudi de ràdio són captats pels micròfons, i a la taula de mesclades són convertits en un únic senyal que amplificat s'envia al control central.
- 2 El control central recull aquest senyal i el trameta al centre emissor, on es converteix en ones electromagnètiques d'alta freqüència.
- 3 El centre emissor normalment dalt d'una muntanya, rep el senyal, el modula, l'amplifica i l'envia a l'aire en totes les direccions per mitjà d'una antena.
- 4 El receptor de ràdio, l'aparell que ens permet escoltar els programes, rep el senyal electromagnètic gràcies a la seva antena, el desmodula i el transforma en el mateix so que va entrar en la taula de mesclades de l'estudi.

B

Qui fa la ràdio?

La ràdio és el resultat d'un treball en equip. Cada membre de l'equip té una tasca i una funció concreta que enllaça amb la de la resta de membres. Totes les feines són necessàries per a poder realitzar un programa.

Com a d'altres tipus d'empresa hi ha el personal administratiu, comercial i directiu. A part d'aquest hi ha el personal de producció i realització que són els que fan la feina periodística. Dins d'aquest hi ha diferents professionals, alguns d'ells són:

- **el productor** : s'encarrega de trobar els convidats adients al programa o bé les fonts d'informació per als redactors. També elabora una agenda diària de les previsions informatives i recull els avisos d'actes que s'han de fer i que poden ser interessants.
- **el redactor** : elabora les notícies dels diferents blocs dels programes informatius. També prepara entrevistes o participa a altres tipus de programes.
- **el presentador**: és el que se'n diu un locutor, és a dir, és l'encarregat de llegir. També sol ser l'editor del programa.
- **el director de programa** : és el màxim responsable dels programes no informatius.
- **l'editor** : és qui coordina i alhora presenta un informatiu en directe.
- **el corresponsal** : és qui recull i envia tota la informació interessant que es produeix fora l'emissora
- **el documentalista** : s'encarrega de localitzar documents escrits i sonors per ampliar la informació que s'ha d'emetre.
- **el lingüista** : és qui corregeix els textos que es llegiran i assessoren als redactors i guionistes en el bon ús de la llengua.

Els qui s'encarreguen dels aparells, del seu funcionament i manteniment, s'anomenen personal tècnic. Entre els seus professionals hi ha:

- **el tècnic de so** : és qui fa funcionar els equips tècnics de l'estudi: taula de so, àudio digital, magnetòfons, plats,...
- **el realitzador tècnic** : revisa tot el procés en l'aspecte tècnic
- **el tècnic de control central** : és qui gestiona el trànsit de senyals i comunicacions entre els diferents estudis del centre de producció i els centres emissors.
- **el tècnic d'exteriors** : s'encarrega de les transmissions i enregistraments a l'exterior.

- **el tècnic de manteniment** : és qui fa la reparació i el manteniment del material tècnic de l'emissora.

C

Gèneres i programes

L'explicació de la realitat, d'allò que és notícia per mitjà de la ràdio utilitza uns gèneres comuns al periodisme escrit i televisat. La ràdio afegeix possibilitats creatives que el periodisme escrit no té: els efectes sonors.

Donem una ràpida ullada a alguns dels gèneres més utilitzats:

a) L'entrevista: l'objectiu és l'exposició de fets i opinions per part de l'entrevistat sobre un tema concret per a que l'oient arribi a una conclusió sobre el que està dient.

b) El reportatge: narració d'un fet per mitjà de testimonis i efectes sonors muntats amb intenció. Es pot fer de moltes maneres. Pot contenir entrevistes, enquestes, informes.

c) El debat: és l'anàlisi d'un tema d'interès general des de diferents punts de vista. Es pot il·lustrar amb informes, enquestes i la participació directa dels oients.

d) L'informe: és una l'explicació de dades i punts d'interès o punts clau d'un tema o personatge. Sol servir per introduir una entrevista o debat.

e) L'sketch: fragment dialogat, normalment, amb to còmic que serveix per a il·lustrar o introduir alguns temes.

Els tipus de programes bàsics que hi ha són:

Programes informatius:

- Butlletins informatius: és una successió de notícies ordenades d'acord amb un criteri d'interès informatiu o bé per blocs informatius.
- Informatius especials: programes dedicats a temes o esdeveniments extraordinaris

Programes musicals:

- Ràdio-fórmula (programa de llista d'èxits): repeteixen les cançons en un determinat ordre, bàsicament segons l'èxit entre l'audiència.
- Programa de música especialitzada: la selecció de cançons es fa seguint un determinat estil o tipus de música.

- Revista musical: inclou entrevistes, enquestes, comentaris, opinions,...

Programes de ficció i dramàtics: Molt populars fins els anys 1980. Actualment a Catalunya hi ha algunes iniciatives per recuperar-los. Eren els serials i les obres de teatre radiades: els dramàtics.

Programes *magazine*: Combina la informació i opinió amb l'entreteniment i espectacle. Es complex de fer ja que incorpora diferents micro-espais de gènere diferent.

Programes documentals: Se'ls considera reportatges. Consten d'una sèrie de testimonis trets d'entrevistes i opinions que giren al voltant d'un fil argumental.

Programes esportius: Centrats en la temàtica esportiva. Inclouen opinió, reportatges, retransmissions, debats.

Programes especialitzats: Giren a l'entorn de grans temes: salut i medecina, la història, el cinema,...Inclouen notícies, reportatges, entrevistes, debats i comentaris.

Programes infantils: S'adrecen a un públic infantil oferint diferents espais i personatges.

D

Elements del programa de ràdio

Un programa o espai radiofònic sol tenir alguns dels següents elements:

- 1) **Sintonia:** música o altre so d'inici que permet saber a l'oient quin espai està escoltant. Sol ser curt
- 2) **Careta:** text d'inici que sol ser fix. Es dona en totes les emissions d'aquell programa. Inclou els crèdits o títols fixos: nom del programa, del presentador, emissora, introducció al tema, presentació de les intencions.
- 3) **Indicatiu:** intervenció molt breu que recorda a l'oient el programa i/o emissora que està escoltant. Pot incloure una ràfega musical i/o horàries(informació de l'hora).
- 4) **Entradeta:** intervenció breu (mig foli escrit) en el que el locutor presenta el programa o secció que va a continuació.
- 5) **Seccions:** parts diferenciades en les que es pot dividir un programa.

- 6) Sketch o escena: secció dramatitzada que il·lustra un punt d'interès concret o bé ambienta un programa.
- 7) Falca: fragment sonor curt, dramatitzat o no, que s'utilitza amb fins publicitaris o bé per fer més àgil un programa.
- 8) Micro-espai: espai independent, amb estructura pròpia i continguts que formen part d'un programa.
- 9) Cortineta: ràfega de separació, normalment de seccions.
- 10) Cops d'efecte: efectes musicals molt dramàtics que donen força a un moment, situació, personatge, titular.

Un cop acabada la Màster Class duta a terme per professionals del mitjà a les instal·lacions de l'escola, seguim amb els grups de quatre persones a classe. S'acaba la dinàmica començada i es posa en comú amb tota la classe posant especial èmfasi en les parts d'un programa i els diferents gèneres de programes existents. La intenció d'aquest exercici es el de consolidar la teoria exposada a classe així com aconseguir que els alumnes comencin a visualitzar el tipus de programa que voldran realitzar durant el projecte.

Un cop acabada la dinàmica inicial de presentació i primers continguts sobre la Ràdio, realitzem una segona dinàmica, utilitzant recursos audiovisuals de programes de ràdio reals, que consisteix en identificar diferents gèneres i parts d'un programa radiofònic. La intenció d'aquest exercici es que els alumnes comencin a identificar clarament les possibilitats que ens ofereix aquest mitjà de comunicació així com que pensin també sobre quin tipus de continguts volen generar en aquest projecte.

Les següents sessions es dediquen plenament a iniciar el projecte grupal sobre la ràdio, cada grup escull el tipus de programa que vol realitzar, es comença a desenvolupar la idea principal així com el tipus d'audiència al que es vol arribar o els tipus de recursos d'àudio que es poden fer servir. En aquest punt s'inicia el treball per part dels alumnes per elaborar el contingut que es gravarà posteriorment. Es presenten també els guions literari i tècnic junt amb l'escaleta radiofònica i es treballa sobre aquests documents.

També es consensua la rúbrica d'avaluació i s'elabora un esborrany per tal que tothom tingui clar quins sons els ítems a avaluar.

Finalment es trien els recursos de so que volen utilitzar dins del programa i es finalitzen els guions literari i tècnic, junt amb l'escaleta. Un cop acabat la part de guionatge, es prepara la gravació del programa, concretament es realitzen dos

assajos generals per tal que tothom del grup tingui clar que dir i fer durant la sessió de gravació als estudis de IB3.

A la sessió de gravació, els alumnes es desplacen als estudis de IB3 Menorca per tal de gravar el programa. En aquest punt els professionals dels mitjans de comunicació utilitzen els guions tècnics i escaletes realitzats pels alumnes.

Els comentaris que realitzen aquests tècnics durant la gravació es tenen en comte a l'hora d'avaluar cada grup. Un cop enregistrada la peça radiofònica es realitza l'autoavaluació i posada en comú del projecte.

A continuació es mostra la seqüència didàctica explicada per tal de realitzar el projecte de Ràdio:

Setmana 1	<p>Inici Presentació projecte Dinàmica de coneixença</p> <hr/> <p>Visita IB3 Ràdio Menorca</p> <hr/> <p>Xerrada a càrrec de professionals del mitjà radiofònic a classe. Inici dinàmica 1,2,4 per consolidar els continguts donats.</p>
Setmana 2	<p>Acabar la dinàmica 1,2,4 i posar-la en comú posant accent en parts del programa i tipus de programa.</p> <p>Posar talls de diferents tipus de programes i que els classifiquin.</p> <p>Julia en la Onda: https://www.ondacero.es/programas/julia-en-la-onda/programas-completos/julia-en-la-onda-161118_201811165bef0c990cf2c5d6155c22cb.html</p> <p>Notícies Cadena Ser: http://play.cadenaser.com/audio/cadenaser_hoyporhoy_20181116_120000_122000/</p> <p>Entrevista Dani Mateo Catalunya Ràdio: http://www.ccma.cat/catradio/alcarta/el-suplement/dani-mateo-si-un-jutge-no-em-deixa-fer-humor-irreverent-potser-men-vaig-a-viure-a-belgica/audio/1020651/</p> <p>Programa adolescents: http://www.ccma.cat/catradio/alcarta/adolescents-icat/3-2-1-preparats-per-a-lestrena-dadolescents-icat/video/5799049/</p> <p>Programa infantil (0,17-1,37): http://www.ccma.cat/catradio/alcarta/icatkids/dones-de-la-historia/audio/1020691/</p>

	<p>Hora 25 deportes: http://play.cadenaser.com/audio/001RD010000005260791/</p>
Setmana 2	<p>Tria de tipus de programa. Segurament es triarà un magazín on hi ha varietat de contingut. Primer pas individual: LA SINOPSI: Desenvolupem la idea, concretant com serà el programa (descripció) i, en el cas que tingui seccions, quines seran (enumerem-les aquí, i escriviu el nom i el contingut a l'escaleta). Penseu que el programa no hauria d'excedir els 20 minuts!</p> <p>TARGET: A quin públic van dirigits els continguts del programa? Expliqueu les mesures que prendreu perquè el programa arribi a l'audiència desitjada (to del programa, tipus de continguts, hora d'emissió...) Un cop decidit, tothom completa l'escaleta al seu quadern.</p> <p>Ho posarem en comú i quan ho tinguem decidit...</p> <p>Faran la sinopsi i el target grupal.</p> <p>SINÒPSIS: Esquema o exposició gràfica dels punts generals del programa. TARGET: el destinatari al qual pretén arribar un servei o un producte i les seves corresponents campanyes de difusió.</p>
Setmana 3	<p>Els hi dono la base d'orientació i els textos de consulta: Reportatge, notícia...</p> <p>Inici treball contingut</p>
Setmana 3	<p>Acordem Rúbrica Contingut</p>
Setmana 3	<p>Contingut</p>
Setmana 4	<p>Repartir una rúbrica per hom Unes indicacions i sigles per cadascú Exemple de Guió literari Contingut- Guió literari Tots ho han d'escriure al quadern i un al writer.</p>
Setmana 4	<p>Acabar Guió literari i lliurar Cercar sintonies i donar Triar nom del programa i de la secció i triar presentador.</p>

Setmana 4	Retornar el guió corregit Millorar-lo a partir de les correccions. Contingut
Setmana 5	Assaig
	Gravació
	Autoavaluació dels programes i de la feina en grup

Abans de començar les classes de contingut pràctic es presenta als alumnes una base d'orientació per tal de realitzar el programa de ràdio que escullin:

PREPARACIÓ PROGRAMA DE RÀDIO			
Heu de tenir enllestit i preparat per gravar el vostre programa de ràdio el X de gener 2020. Aquesta base d'orientació té com a objectiu ajudar-vos a planificar les feines i a no oblidar res.			
	INICIAT (posa a la data)	ACABAT (posa la data)	LLIURAT
Primeres passes.			
Heu pensat i registrat al quadern les vostres idees individuals per al programa.			
Heu redactat i revisat als vostres quaderns la SINOPSI de la vostra proposta individual?			
Heu redactat i revisat als vostres quaderns el TARGET de la vostra proposta individual?			
Heu posat en comú totes les idees sobre possibles programes de tots els membres del grup i us heu decidit un?			
Heu redactat i revisat als vostres quaderns la SINOPSI de la proposta que ha resultat triada?			
Heu redactat i revisat als vostres quaderns el TERGET de la proposta que ha resultat triada?			
Fase DOCUMENTACIÓ			

Heu llegit o rellegit la informació que us ha facilitat la professora relativa al tipus de programa, parts que han de tenir els programes...?			
Heu cercat informació sobre el tema/es que inclourà el vostre programa/secció?			
Heu anat apuntat aquesta informació als vostres quaderns o l'heu guardada a un doc a l'ordinador?			
Heu vist el model de guió literari que hi ha a la carpeta compartida per la professora al drive?			
Fase ELABORACIÓ PROGRAMA			
Heu elaborat l'esborrany de guió literari tots als vostres quaderns?			
Heu revisat i corregit l'esborrany?			
Heu redactat amb el model facilitat per la professora el guió definitiu emprant writer?			
Heu triat el nom del programa seguint els passos que us ha indicat la professora?			
Heu triat la SINTONIA del programa/secció?			
Heu davallat en mp3 la sintonia?			
Heu elaborat l'ENTRADETA del programa/secció?			
Heu cercat COPS D'EFECTE, si els necessiteu?			
Heu comprovat que la durada no excedeix els 5 minuts?			
Heu consultat la rúbrica del programa?			
ASSAIG			
Heu assajat el programa fins que la locució és correcta, clara, entenedora, àgil...?			

Rúbriques d'avaluació i auto avaluació consensuades amb els alumnes:

TÍTOL	El títol no té relació amb el tema. 0	El títol és correcte però costa trobar la relació amb el tema. 0,15	El títol és correcte i està relacionat amb el tema. 0,3	El títol és creatiu, original, crida l'atenció i està molt relacionat amb el tema. 0,5
Entradeta	El contingut introductori no està ben construït i per tant no és clar. 0	Part del contingut introductori és correcte. No capta l'atenció de l'audiència. 0,5	El contingut introductori centra el tema de forma clara. Empra algun recurs per captar l'atenció però poc potent. 1	El contingut de la introducció centra molt clarament el tema i és interessant, atreu l'atenció de l'audiència utilitzant diversos recursos com: una afirmació forta, una cita rellevant, una dada numèrica, una pregunta retòrica... 1,5
Contingut	El contingut no correspon amb el tipus de programa triat, no desperta interès.	El contingut correspon al tipus de programa triat però no genera gaire interès. 0,75	El contingut correspon al tipus de programa triat, té interès. 2	El contingut correspon al tipus de programa triat, té molt interès, es variat . 3
Música	La sintonia triada no quadra amb el contingut i es sent malament. 0	La música és molt genèrica. 0,25	La música quadra amb el contingut. 0,75	La música es sent molt bé, la selecció és variada i quadra amb el contingut. 1
Guió literari	No estan bé cap dels aspectes marcats.	La major part no estan bé. 0,25	Estan bé la major part 0,75	Estan bé aquests aspectes: <ul style="list-style-type: none"> • Text ben organitzat • Ben enllaçades les idees • Puntuació correcta • Frases ordenades i amb sentit complet. • Ortografia revisada • Vocabulari adequat al tema,

				variat i correcte
Locució.	No s'entén i hi ha errors d'entonació. Ritme molt lent 0	S'entén gairebé sempre i l'entonació és correcta. Ritme lent. 0,5	S'entén tot, l'entonació és correcta i en alguns moments reforça el contingut. Ritme fàcil de seguir 0,75	S'entén tot i l'entonació ajuda a donar ritme àgil i claredat. 1
Durada	Dura molt més o menys de 5 minuts. 0			Dura 5 minuts. 0,5

Conclusions Finals

Un cop acabada l'experiència real d'aplicar aquest projecte de Ràdio amb alumnes de primer i segon cicle de la E.S.O a Menorca cal valorar diferents aspectes per concloure:

Tot i que es veritat que en un principi aquest projecte ha estat creat per assimilar diferents continguts curriculars presents a les matèries de Tecnologia, Ciències Socials i Llengües haig de destacar la importància que ha pres el mateix com a eina d'inclusió i convivència entre alumnes dins i fora de l'aula. El fet de realitzar programes de ràdio, de diferents temàtiques, ha creat una dinàmica de grup entre els alumnes prou interessant ja que, sense ells adonar se, en moltes ocasions han tractat diferents temes de convivència externs al centre però comparables o extrapolables a situacions reals que es donen dins la classe. Més enllà d'assolir els conceptes bàsics de les matèries abans comentades, aquest projecte s'ha reivindicat com a una bona eina per tractar i resoldre diferents conflictes entre persones.

Evidentment hi ha hagut grups que han realitzat programes radiofònics basats en temes esportius, musicals o del cor, per així dir ho, però a cada una de les classes que han participat en aquest projecte s'ha donat la coincidència de tractar temes tals com el bulling, les relacions humanes i culturals o grans problemes mediambientals tals com el canvi climàtic o la necessitat de comprometre's amb la preservació de l'entorn proper.

Un altre punt fort a destacar és el fet d'utilitzar una metodologia basada en projectes per dur a terme els objectius didàctics. Aquest fet ha estat primordial a l'hora de crear un bon ambient de treball i desenvolupament de continguts curriculars. Crec que utilitzar aquest tipus de metodologies ajuda a la majoria dels alumnes a assimilar els continguts d'una manera més transversal i globalitzadora ja que poden observar de primera ma la interrelació que existeix entre les diferents matèries que estudien, en aquest cas Tecnologia de la Informació, Ciències Socials i Llengües.

El fet que el projecte gaudeixi d'una transversalitat tant marcada pel que fa a continguts junt amb l'experiència de veure in situ les metodologies de feina d'un mitjà de comunicació de masses com es la Ràdio, en aquest cas IB3 Ràdio, crec que ha convertit aquest projecte en una eina molt potent no només per tractar temes curriculars sinó per preveure, diagnosticar i afrontar problemes de convivència.

Partint de l'experiència viscuda amb aquest projecte, trobo que seria molt interessant que la comissió de convivència així com el departament d'orientació prenguessin part en el mateix, ja que com he comentat anteriorment, es creen unes dinàmiques de feina dins del grup classe molt interessants a l'hora d'avaluar comportaments i maneres de fer per part dels alumnes.

Aquest tipus de projecte esdevé, al cap i a la fi, una eina molt efectiva per tal de tractar temes controvertits o conflictius, ja que mitjançant la simulació d'un programa de ràdio es poden donar molts punts de vista al respecte, realitzar debats o comentaris al respecte.

Pel que fa a l'avaluació dels alumnes que realitzen aquest projecte, destacar que els diferents ítems avaluable així com les feines que es desenvolupen son adaptables a cada un del grups. Trobo que aquest aspecte tant versàtil beneficia a totes les parts implicades en aquest projecte i fa possible adaptar lo a tot tipus d'alumnes o nivells.

Referències

- Llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, CCMA (1983).
- Llibre d'estil de l'ENS Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears (2005).

Annexes

A continuació es poden observar alguns dels treballs realitzats en el projecte de Ràdio, per part dels alumnes de primer cicle d'ESO de l'Institut IES Cap de Llevant de Maó:

PERQUE CONVIUEN LA FAM I OBESITAT AL MON

Som quatre alumnes de segon de l'ESO, del Cap de Llevant i volem compartir una part del projecte que estem fent que porta per títol perquè conviuen fam i obesitat al mon. Entre altres coses en aquest projecte hem treballat la obesitat i la mala alimentació de les Illes Balears hi ha molt de sobre-pes concretament 35,9% pateix sobre-pes 12,3% pateix obesitat 57 % no pateixen res.

Un treballador de la organització justícia alimentaria va venir a fer una xerrada de la mala alimentació. La mala alimentació un risc per a la salut quatre vegades mes que qualsevol altre incloent el tabac i el alcohol. Un de cada quatre dies laborals perduts per mala alimentació. El grup estatal amb mes mala alimentació es el grup de 16 a 24 anys. També el 35% dels al·lots de 6 a 10 anys pateixen sobre-pes.

Aquest projecte em arribat a la conclusió que aquest mon es molt injust perquè hi ha gent que es mor de gana i altres que pateixen malalties per sobre-pes.

Davant aquesta realitat pensem que seria molt necessari que la gent es faci voluntari o sòcia d'alguna ONG para ajudar al 27,6% de persones al món que no ten per menjar.

Per altra banda, pensem que hem que reduir els menjars processats, per que som molts dolents per a la salut.

Noltrus lo intentarem

A continuació es mostren guions de programa de diferents grups d'alumnes que han realitzat el projecte:

Radio-Tic

		<p>Loc 1 Marc</p> <p>Benvolguts (NO VOLEU DIR BENVINGUTS?) a tots i a totes a la nostre secció. Vols que la vida continuï a la terra? Vols respirar aire net?</p> <p>(SI SEGUIM AIXÍ TINDREM SEMPRE AIRE NET PER RESPIRAR? PODEM CONTINUAR GASTANT ENERGIA A AQUEST RITME? HI HA ALTERNATIVA?) Us suggereixo aquestes preguntes, crec que tenen més relació amb el contingut de la secció...</p> <p>Queda't a escoltar aquesta secció i aprendras l'important que es la energia renovable a la Terra. Jo soc en Marc Camps i això es Aspes renovables, ara vos pas amb n'Àlex Carretero, que vos deixara ben clar el que es l'energia renovable</p> <p>Loc 2 Àlex ___ Bon dia Marc, bàsicament l'energia renovable es energia que s'obté de fonts naturals inexhaurible, una característica importat es que es una energia que es capaç de regenerar-se per medis naturals i tampoc contamina.</p> <p>Loc 3 Dani*1___ Va Àlex, deixat de xarrameques i deixam explicar els tipus de energia renovable que hi ha.</p> <p>El mon existeixen molts tipus de energia renovables, entre elles, les més frecuents són</p> <ul style="list-style-type: none">-Biomassa-Eòlica-Solar
--	--	--

		<p>-Hidroelèctrica</p> <p>-Hidràulica</p> <p>(SI EN ATUREM UNA MICA EN LA SOLAR, HEU DE SABER QUE ES POT...)</p> <p>unes de les característiques de la energia solar es que es pot dividir en dos arrels, la fotovoltaica i la solar tèrmica. La seva diferència es que la fotovoltaica s'obté a partir de la radiació solar directa, i la energia solar tèrmica a partir de escalfar diferents fluids per a diferents usos. Hi ara vos pas amb en biel que ens explicara les conseqüències de la energia no renovable.</p> <p>Loc 4 Biel___Bon dia, ara vos explicare com ens afecta l'energia no renovable. Per començar hi ha dos tipus de combustibles:</p> <p>-els combustibles fosils</p> <p>-el combustible nuclear</p> <p>El combustible que mes ens afecta es els combustibles fosils. (JA QUE EL 90% DE L'ELECTRICITAT AL MÓN PROVÉ D'ELLS*)</p> <p>Els combustibles fosils son el 90% de la indústria elèctrica en el mon (AQUÍ VOLEU DIR QUE SÓN ELS QUE PRODUUEIX LA INDÚSTRIA ELÈCTRICA, NO?) , que *es basa en organismes de fa milions d'anys, que després es cremen i provocant energia. Aquest proces ens afecta perquè expulsa grans quantitats de diòxid de carboni i altres gasos contaminats que afecten a l'atmosfera.</p> <p>Alex, ens podrias explicar el combustible nuclear? *2</p> <p>Loc 2 Álex___ Es clar, mentre que la nuclear, no emiteix aquest gasos, emet una radiació immensa que provoca excés de</p>
--	--	---

		<p>problemes, alguns d'ells son:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tumors -Múltiples infermetats -Deformacions facials -Concentracions llargues o altes la mort. <p>Etc..</p>
--	--	---

*1 Dani comença a parlar i no es presenta, us dono una alternativa:

Dani: I saps què és el millor Alex?

Alex: Eh, Dani, ja començava a trobar-te a faltar... Diguis, diguis

Dani: Bon dia a tots! Pues si Alex...al món existeixen...

*2 Aquí Alex, no explica la nuclear, sinó que explica els seus efectes, per tant jo us proposo que

quan Biel acabi amb la informació dels combustibles fòssils que Alex digués:

Alex__ S Biel, les seves conseqüències són molt greus, però no et pensis que l'energia nuclear es queda darrera. Emet una radiació

Prou bé al·lots, us pot quedar molt bé. Espero que els meus suggeriments us puguin servir.

Christian, Marc, Adria, Felipe.

TEMPS	INDICACIONS TÈCNIQUES	CONTINGUT:(indiqueu en cada cas quin és el locutor que parla)
		<p>Marc: Hola a tots i a totes, avin en Adria, Christian, Felipe i jo, Marc vos presentarem la nostre secció anomenada ()</p> <p>Adri: Amb la que us tracarem a l'actualitat política de forma diferent... PARLAR D'ACTUALITAT com no, ÉS PARLAR D' en trump torna a representar al actualitat. En trump ofereix protecció a imigrats irregulars a canvi de fons per el mur.</p> <p>Marc: AL MENYS 43 MORTS Varius morts amb A un asalt contra el hotel mes important de kabul, al menys 43 morts que se an trobat per ara i 30 personas ja se han salvat.</p> <p>Christian: Netanyahu uncia que vijara a</p>

	<p>chad para restablecer relaciones despues de 46 anys, Isrrael busca aliats en Africa y el golf para rompre el seu aislamient rejonat.</p> <p>Felipe: Venga—AU va!, PER QUÈ NO PARLEM EN POSITIU? començam PER parlant de Donald Trump, el president de estats units, anem a dir les coses BONES positives de ell (7 segons de silenci)</p> <p>bueno segu que hi a pero jo no e trobat CAP ningun. *1</p> <p>Christian: Jo en se un altre acudit (COM QUE UN ALTRE? NO HEU CONTAT ENCARA CAP...) escoltau: *2 en Puig de mont, preident en exili va a first dates i a sa seva descripcio surt: Carles 54 anys, independent pero no molt.</p> <p>Felipe: jo em se una millor: que veus quan mires en els ulls de en Trump? la part de derrere del seu cap.</p> <p>Christian: Despues de aquell acudit tan dolent jo en dire un altre: sa planta de aloe vera es com els politics quan mes els investiguen mes propietats tenen.</p> <p>adria: bueno despues de aquet acudit en podem despedi d'aquesta seccio, esperam que vos ageu divertir amb la nostere seccio.</p>
--	--

RECOMANACIONS:

*1 Després de parlar de l'actualitat internacional jo introduiria l'acudit sobre en Trump...per exemple:

Coses bones d'en Trump no se'ns acudeix, però el que si hi ha en quantitat són acudits... sabeu aquell que diu...(i conteu l'acudit)

*2 Passeu a contar un acudit de Puigdemont sense que hi hagi cap relació amb el que heu dit abans, no us sembla? Jo crec que podríeu parlar un poc de l'actualitat nacional i després contar els acudits... Per exemple:

Bé no ens desviem del tema que es suposa que estem aquí per parlar de l'actualitat...anem a fer una ullada a l'actualitat nacional. Expliqueu algunes notícies i acabeu amb els acudits.

Penseu que si no us queda molt pobre, amb molt poca documentació i només amb tres acudits...

eAquesta graella serà la que utilitzarem com a model: Isaac Bonet, Xavi Finestres, Julia Vidal i Sergi Gomila.

TEMPS	INDICACIONS TÈCNIQUES	CONTINGUT:(indiqueu en cada cas quin és el locutor que parla)
15" 15" 1' 1'10"	PP Sintonia inicial F-Out sintonia inicial PP Locutor 1 RS cançó "Temps de silenci"	(Isaac Bonet): hola , amics i amigues, benvinguts un dia mes a la seccio d'esports perillosos com no os ve de nou, avui esteim amb en Xavi Finestres! (Xavi Finesres): Bon dia a tots!
	Repic de tambors Cortina musical PP Loc 1, 2 i skater	(Isaac Bonet):Amb na Julia Vidal! (Julia Vidal): Hola que tal esteis compañs ? (Isaac Bonet): I per ultim COMA pero no per menys important COMA en Sergi Gomila! (Sergi Gomila): buenas ! (Isaac Bonet): Aveure , Julia que tenim preparat per avui? (Julia Vidal): Us explicarem un dels recors mundials mes espectaculars del mon ! (Xavi Finestres): Amb què ens sorprendras aquet mati, Julia? (Julia Vidal): Doncs què fa 5 anys, un qualsevol 24 de Octubre n'Eustace, un senyor de gran edat, va botar d'un globu arieostatic a 41.419 kilometres de la terra. (Isaac Bonet): Es impresionant! Oi? (Sergi Gomila): I tant Isaac, imeginet la velocitat que ha pogut alcanzar . (Julia Vidal): Aquesta dada va ser (JO AQUESTA PRIMERA EXPRESSIÓ LA LLEVARIA) , va alcanzar 1323 kilometres per

	<p>hora.</p> <p>(Sergi Gomila): Ni un cotxe de formula 1!</p> <p>(Sergi Gomila): Xerrant de rècords mundials, voleu què vus conti una dada curiosa de es mont everest?</p> <p>(Xavi Finestres): La montanya mes gran del món, no?</p> <p>(Sergi Gomila): I tant, fa 8848 metres de altura.</p> <p>(Isaac Bonet): Donç quina es aquesta dada?</p> <p>(Sergi Gomila): Tot i què medesqui tant, 4093 persones han pugat a n'aquest, però algunes persones han repetit ja què sa pugat l'Everest 7001 vegades.</p> <p>(Julia Vidal): Jo ni loca hu varia.</p> <p>(Xavi Finestres): Si això us sembla impresionant esperau a què hus conti la meva notícia.</p> <p>(Sergi Gomila): Conta (COMA) conta.</p> <p>(Xavi Finestres): Un Norueg de nom desconegut, i de gran edat, va saltar desde 11 metres a una piscina de 30 centimetres.</p> <p>(Isaac Bonet): Com hu va fer?</p> <p>(Xavi Finestres): Va botar amb planxa, però jo si hu vages em mor.</p> <p>(Isaac Bonet): La meva notícia no es tan divertida, ja què al practicar un esport perillos sempre hi ha risc a morir.</p> <p>(Julia Vidal): Aço es el què tè practicar aquets esports.</p> <p>(Isaac Bonet): 4 espanyols i 1 perua van arribar al punt mes alt d'una muntanya de 5000 metres d'altura (ESTARIA BÉ DIR A QUINA) . Quan baixaven, sense voler (COMA) van provocar una avalancha (ALLAU) , i aço va ver què 3 dels 4 espanyols</p>
--	--

		<p>i el perua morin (MORIREN) .</p> <p>(Sergi Gomila): Aço es molt trist!</p> <p>(Xavi Finestres): Pues seguim amb la tristesa, Sergi, avui en dia tenim molta tecnologia i podem ver mes probes a l'hora de practicar aquest esports i així evitar mes morts. (NO S'ACABA D'ENTENDRE QUÈ VOLEU DIR, A QUINES PROVES US REFERIU?)</p>
		<p>(Julia Vidal): Què ens explixaras?</p> <p>(Xavi Finestres): Alguns percentatges de gent que mor, per exemple de 101.083 persones que høten (ES LLENÇEN O PRACTIQUEN) amb paracairisme una mor, per (DE LES) 560 persones que høten amb parapent una mor. El que mes me ha sorpres</p>

ESTÀ PROU BÉ, QUEDARÀ MOLT ÀGIL I AMB RITME. LES FALTES ESTAN MARCADES AMB VERMELL I EN VERD HI HA ELS SIGNES DE PUNTUACIÓ I SUGGERIMENTS DE CANVI D'EXPRESSIONS. LES DADES QUE DONEU AL PRINCIPI, TAL VEGADA ESTARIA BÉ DONAR LA FONT D'ON LES HEU TRET.

TITOL Q ENCARA NO SABEM

temps	Indicacions techniques	contingut
5 segons	Sintonia d'inici	Wii sports
25 segons	entredeta	<p>Lluc: Hola bon dia a tots, benvolguts (VOLEU DIR BENVINGUTS?) al nostre programe (A LA NOSTRA SECCIÓ) d'avui en el qual parlarem de diferents esports (COM EL) que són: futbol, piragüisme, basquet, i tenis. A la part del futbol i basquet en</p>

		<p>Jan i n'Aleix ens explicaran algunes cosetes interessants sobre aquests dos temes. També jo i en Cris (CRIS I JO) us explicarem unes altres coses (ES REPETEIX COSES... INTENTEU CERCAR UN ALTRE CONCEPTE) sobre el piragüisme i el tenis; esperem que us agradi molt.</p> <p>COMENCEM!!</p>
10 segons	Petit diàleg entre locutors	<p>Aleix: Bonu bonu bonu qui vol començar am la seva secció d'avui</p> <p>Jan:jo diria que en Iluc té moltes ganes de començar que el veig molt emocionat</p> <p>(NO S'ACABA D'ENTENDRE PER QUÈ ACABEU D'EXPLICAR L'ODRE EN QUE HO FAREU...)</p>
55 segons	Notícia Iluc	<p>La festa del deport del REAL CLUB NÀUTIC DE PALMA va celebrar ahir especialment les 48 medalles aconseguides la temporada passada pels seus equips de piragüisme i vela en competicions nacionals i internacionals. Durant s'ayn, els palistes del club han guanyat 21 medalles, mentre que els esportistes de vela lleugera han aconseguit 17 podis. Menció especial per l'esportista amb més èxit del club del 2017:</p>

		<p>SAÚL CRAVIOTTO I L'EQUIP DE K4 A PER LES</p> <p>MEDALLES EN LES FINALS DE PIRAGÜISME.</p> <p>El piragüista s'ha ficat a la final despres d'aconseguir el tercermillor temps .L'equip de k4 format per Hernandez, penyal, carrero i germade ,també s'ha classificat per a la final després d'obtenir una segona posició.</p>
		<p>Cris: Bon dia a tots, avui us parlaré de Rafa Nadal, el millor tennista sobre terra batuda de la història. En el seu palmarès destaquen la medalla d'or als jocs olímpics de Pequín al 2008, 4 copes Davis i haver completat el gran Slam del tennis. Però si hi ha una fita que crida l'atenció són les seves onze victòries al Roland Garros.</p> <p>I si parlem de jugadors excepcionals no podem deixar de parlar de Roger Federer:</p> <p>També és considerat uns dels millors tennistes de la historia , va romandre un total de tres-centes deu setmanes com a número un de ranking individual masculí.</p>
		<p>Jan: Hola bon dia a tots ,avui començarem amb</p>

		<p>els resultats dels darrers partits dels que de moment són els quatre campions, 1r El barcelona contra l'Eibar van fer un 3 a 0, (PUNT I A PART) L'atlètic de madrid contra el Levante van fer l'1 a 0, (PUNT) després el sevilla contra Bilbao van quedar 0 a 2 i finalment El Betis 1 Madrid 2.</p> <p>Seguim amb la classificació. En primer lloc hi ha el barça amb 43 punts ,5 punts més que l'Atlètic de Madrid que va perdre amb 38 punts ,en tercer lloc tenim el sevilla amb 33 punts i en 4t lloc tenim al Reial Madrid i gual que el sevilla 33 punts.</p>
--	--	---

AL·LOTS CREC QUE ENCARA FALTA LA PART D'ALEIX, NO? US RECOMANARIA QUE ENTRE LA INFORMACIÓ D'UN I L'ALTRE HI HAGI UNS SEGONS DE SINTONIA PER MARCAR UN POC EL PAS.

EN TOTES ÉS IMPORTANT, PERÒ EN AQUESTA SECCIÓ VOSTRA LA LOCUCIÓ SERÀ MOLT IMPORTANT PER DONAR-LI PERSONALITAT I RITME JA QUE PARLEU UN DARRERE DE L'ALTRE

Temps	Indicacions tècniques	Contingut:(indiqueu en cada cas quin és el locutor que parla)
8"	PP "lost on you" 1:10	Titol:_____
5"	2P "lost on you"	
5"	PP "lost on you"	Loc 1 (Nura): Bon dia, avui tenim amb nosaltres (US HEU DE PRESENTAR) una convidada especial, (nom

25" +-	2P "lost on you"	<p>convidada), que ha vingut des de l'IES cap de levant, per xerrar del sistema educatiu. (JO POSARIA AQUÍ LO DE LA LOMCE)</p> <p>Convidada: (es presenta)</p>
3"	F-in "lost on you"	<p>Loc 2(Fran): Hola(<u>nom convidada</u>). La llei educativa actual es diu LOMCE (QUÈ VOLEN DIR LES SIGLES? DES DE QUAN ESTÀ EN VIGOR?) , i avui (ENS AGRADARIA COMENTAR AMB TU I SABER LA TEVA OPINIÓ, SOBRE UN...) xerrarem especialment</p>
3"	PP "lost on you"	<p>* d'un video que vam veure de'n Jaime Altozano, un youtuber amb 1'1m de suscriptors. Al video xerra sobre la seva experiencia al sistema educatiu i comentarem sobre algunes coses que diu.</p>
3"	F-out "lost on you"	<p>Loc 3(Adama): El que mes ens ha cridat l'atenció ha estat la seva experiencia a (SUPOSO QUE US REFERIU A LES CLASSES, NO?) matemàtiques, que a l'hora d'explicar-li no entenia per a que servia i cada vegada que preguntava (A QUI?) li explicaven el mateix. Que es el que penses sobre aixó?</p> <p>Convidada: (resposta)</p> <p>TERTÚLIA</p> <p>Loc 1: També pensam que els professors et donen un temari, te l'aprens, i poses el que t'has memoritzat a l'examen, i depèn del que t'has aconseguit memoritzar i quant es sembla al que va dir el professor tens una nota o una altra, i això es queda per tota la teva vida (EL QUÈ ES QUEDA? EL QUE HAS APRÉS?) . Per tant pensam que haurien de tenir un altre sistema per que ens aprenguem els temes ja que això se'ns oblidara un parell de dies</p>

		<p>després de l'exàmen i no ens servirà a la nostra vida cotidiana, ja que per exemple a les matemàtiques no ens han explicat per a que serveix cada cosa, tu que creus sobre això?</p> <p>(ARA JA NO HEU PARLAT DEL VÍDEO, NO? ARA PARLEU DE LES VOSTRES CLASSES? SI ÉS AIXÍ HO HAURIEU DE DIR, NO TROBEU?)</p> <p>Convidada: (opinió)</p> <p>TERTÚLIA</p> <p>Loc 2: També hem pensat que a les classes, sobretot a història, dicten molta estona mentre nosaltres prenem apunts, aixó fa que no aprenguem, perque no ens ho expliquen, només ens dicten.</p> <p>Loc 3: Gràcies per la teva visita (nom de la convidada), ha estat un plaer poder xerrar amb tu, fins una altra!</p> <p>*COM US HE POSAT SOBRE EL VÍDEO NOMÉS COMENTEU UNA QÜESTIÓ, QUAN PASSEU A PARLAR DE LA VOSTRA EXPERIÈNCIA CREC QUE HO HAURIEU DE DIR. PODEU DIR QUE VOLEU COMENÇAR COMENTANT EL VÍDEO...</p> <p>TAMBÉ CREC QUE ABANS D'ACOMIADAR-SE CALDRIA FER UNA CONCLUSIÓ O DESTACAR LES IDEES PRINCIPALS.</p>
3"	F-in "lost on you" 1:10	
6"	PP "lost on you"	
7"	2P "lost on you"	
10"	PP "you should see me in a crown" 0:37	
5"	F-out	

		US POT QUEDAR PROU BÉ SI HO TREBALLEU UN POC MÉS
--	--	--

1-MUSICA (cambiame) 0:20 fins 0:34	PP
2 ENTRADETA 11"	<p>Bon dia (COMA) benvinguta a la secció _____ *</p> <p>LA moda, és una necessitat o una malaltia? Hem de anar a la moda per ser acceptats?</p> <p>A continuació un fet abitual.</p> <p>*EN ALGUN MOMENT HAURIEU DE PRESENTAR-VOS .</p>
3- SKETCH 24"	<p>(EFECTE PASSOS)</p> <p>Alexandra- Tia mira aquella noia, mira com vesteix, has vist la seva samarreta.</p> <p>Ariane-Sembla que fagi 2 mesos que no va acomprar roba perque això es de la temporada de fa un segle.</p> <p>Alexandra- 2 MESOS!!? almenys dos o 3 anys.</p> <p>Ariane- I mira el noi quines sabates de marca blanca</p> <p>*JO AFEGIRIA UNA CONTESTACIÓ MÉS D’ALEXANDRA PER DEIXAR MÉS CLAR L’SKECH. – Jo no vindria així a l’institut ni morta, quin “pringao” (PER EXEMPLE)</p>
4- CONTINGUT 32"	<p>Mes — de milions de persones és vesteixen com volen i són criticades.</p> <p>La moda pot ser moltes coses, Depèn de qui opini sobre ella. Per a molts adolescents és molt important, marca les seves vides i es converteix en una obsessió. Para</p>

altres és només una cosa a la qual no fan gaire cas. (PUNT I A PART)
Exactament igual que el que passa amb la resta de la gent (COMA) uns segueixen la moda amb molt interès i altres no saben ni que és el que es porta. (PUNT I A PART)

En conclusió podem arribar a ser esclaus de la moda sense ser conscients fins víctimes de la moda per això hem de reconèixer que tots som diferents que ens agrada altres coses, si avui et vols posar uns pantalons grans surt i gaudeix-i posa't roba que el teu siguis tu. (AQUEST PARÀGRAF NO S'ENTÉN)

Hem realitzat unes enquestes Als alumnes del Cap de Llevant (HAURIEU DE DIR A QUANTS I DE QUINA EDAT) , la majoria dels alumnes pensa que la moda és una tendència amb la forma de vestir, que la segueixen de vegades i que tampoc li donen massa importància. Els alumnes en coincidit amb què no els hi agrada que parlin malament de la seva forma de vestir. Les botiga més destacada és Bershka , Pull and bear i stradivarius

EL PARÀGRAF DE LA CONCLUSIÓ NO S'ENTÉN QUE ÉS EL QUE VOLEU DIR. (ser esclaus de la moda sense ser conscients fins víctimes de la moda / gaudeix-i posa't roba que el teu siguis tu).

ESTARIA BÉ QUE EXPLIQUESSIU COM ARRIBEM A SER ESCLAUS? QUI SÓN LES VÍCTIMES?

LA MODA ENS AJUDA A DEFINIR-NOS DAVANT ELS DEMÈS?... EL TEMA ÉS MOLT INTERESSANT I LI PODRIEU HAVER TRET MOLT MÉS PARTIT.

L'SKETCKC ÉS UN RECURS ORIGINAL.

CREC QUE VAL LA PENA QUE LI DONEU UNES VOLTES MÉS AL CONTINGUT PERQUÈ US QUEDI MILLOR. US POSO ALGUNS FRAGMENTS D'UN ARTICLE PER SI US POT SERVIR ALGUNA IDEA...

Alguns moments de les gravacions realitzades a les instal·lacions de IB3 a Menorca:

Programa acabat grup ESO:

